

De a verseim nem én vagyok. Az vagyok én, amit itt irok.“

A végső kétségbeesésből ellenállhatatlanul törnek elő gyermekkori emlékei:

„Nemsokára indulnom kell. Mutatnom kell, hogy valaki vagyok. Jönnek egymásután kéziratokkal az örültek. Minek irnak? Az öncsalás, szélhámosság talán olyan, mint forgót csinálni...

Talán csak azért várok többet a szerelemtől, mint amennyit kapok, mert vertek. Mert azt akarták, hogy dolgozzak és nem engedtek játszani.

Öcsödön rossz volt.

Kellett volna két kis ló, kis eke, kis ház, kis kutya, kis csikó, kis kasza, kis buza, mindez arányos hozzám, mint ahogy minden arányos volt a nevelőapámhoz.

Vajjon arányos-e most hozzám minden, ami van?“

„Kelj fel és járj“, — biztatja magát.

Igen. Öcsödön rossz volt. Dühös indulatok gyülemlettek a kisfiu lelkében és céltalan, elérhetetlen vágy a szeretet után. Ezeket az esztendőket sohasem felejtette el és sohasem heverte ki. Ha életkörülményei másként alakulnak, idővel talán elfakultak volna a Gombaiéknál töltött évek lelkére sulyosodó élményei. De nem érthető-e, hogy évtizedek múlva, megszégyenítő mellőzések, keserves csapások idején, anyátlan elhagyatottságában gyakran visszatalál képzeletében, gondolataiban a sokat vert, idegenek közt vergődő kisfiuhoz?

BIRKÁS PÉTER: NÉGY VERS

HOMÁLY

*Bóbiskol a csönd a szobámban,
feje mellére billen. Késő
légydongós, alvadt délután van,
másnaposkedvű, gyűrött hétfő.*

*Homály somfordál a sarokba,
alkonyat zümmög, szenderegve
lopózik ki (még álmodozna)
s betakarózik fellegekbe.*

*Bóbiskolnék magam is szépen,
pipázgatnék, dehát hiába!
vér füstölög messze vidéken
s gázfelleges az ember álma.*

*Bóbiskolnék, — éber a bánat:
szemembe bök és könnyfakasztó
lehellete arcomra szárad.
Símogatnám és szólnék lágyan, —
s reszketek a barna homályban.*

VIHAR

Durrognak busa fellegek,
 öklelőznek, homlokuk csattan.
 Szél szűkül, — a farkukba kapdos —
 rémület motyog zivatarban.

Villám bődül, bika fejéből
 mérföldre bök kékfényű szarva
 s fölhasad zsiros remegéssel
 az ég szalonnás hasaalja.

S dül a belső, sudár erdők
 (reccsen a csontjuk) térdre rognak,
 hidak horpadnak, utak úsznak
 s a nyálkás, iszapos mocsoknak

lomhán kavargó örvényében
 deszkák merülnek, rongyok buknak,
 foltos bögrék bukfenceznek:
 kincsei nyomorult faluknak.

ŐRIZŐ

Eléd állok, most fú a szél:
 tépné vékonyka testedet.
 Mellemből sóhajtság ha kél,
 elfúvom: ne érjen tégedet.

Torzonborz szél belémharap,
 vért vág arcomba, rám vonít.
 Tenyeremben dalol a nap:
 sugárát itatom veled.

Szeles világ — s vékonyka vagy —
 elkap mellőlem, rámvigyázz!
 Kilóg a szél nyelve a fagy,
 nézlek: testemben nyár zihál.

Nyár, lombos forradalom —
 veszett barna szél fojtogat. —
 Vöröset. lobban haragom:
 meggyűlsz s őrzöl majd engemet.

DÜDOLÓ

Ágyaz a szél reszkető fénynek,
 dunyhás felhők melengetnének.

Páráló csöndben szó botorkál,
pólyás ősz rí fonnyadt bokornál.

Hozzám húzódsz, — pilládat érzem:
lehelletemre hűnyó két szem —
didergéseim óvja, takarja —
nyári fények barna avarja.

Vacog a csönd, — szoknyádat fogja, —
csetlik-botlik árnyad porontya:
melegedni melledhez bújna
s játszadozna csöpp-csontú újja.

Remegés rezdül s mint a húr,
cincognak egyszál árva bímön.
Szél bűg: vetkőzteti a fákat,
ráncos levélen rozsdás bánat

köd-könnye csillan. — Nő az árnyék,
mégis mintha napfényé válnék:
sugár-karral vetkőztetnélek
s habos dalomban fürdetnélek.

S ha már fáznál, testedre inget
sóhajból szabnék s napfény hintett
pötytyős ruhába bujdatnálak
s kifeslene pőrén a vállad.

Dúdolgatok. Kinn pólyás ősz rí.
Jó volna enyhe teát főzni,
betakarózni egymás mellett
s dorombolna álmos lehellet.

MAETERLINCK MEGINT BESZÉL. „Minden megváltozott; a halál sem olyan, mint volt. Előbb még szemben láttuk, tudtuk, honnan jött és ki küldte. Rettenetes volt, de emberi. Ismertük szokásait, hosszú álmait, rövid ébredéseit, rossz napjait, veszélyes óráit. Most borzalmaikhoz a titokzatosság elviselhetetlen rémülete járul. Nincs többé arca, szokásai, álma, nincs pihenése. Mindig kész, mindig résen áll, mindenütt jelen van, megfoghatatlan és sűrű, belopózó és alattomos, terjeszkedő, ostromló, megszámlálhatatlan, a látóhatár minden pontján feltűnő, felmerül a földből, lehull az égből, fúradhatatlan, kikerülhetetlen, betölti a teret, betölti az időt. napokig, hetekig, hónapokig, percnyi megszakítás másodpercnyi szünet nélkül. Sorszerű hálójában járunk, alszunk és élünk“.